

Huddinge kommun
Kommunstyrelsen
2020-01-29

Ärende 25: Godkännande av planprogram för Vårby udde (Spendrups) i Vårby, samt beslut om planuppdrag för detaljplan Vårby udde, etapp 1 i Vårby

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Planprogram för Vårby udde (Spendrups) i Vårby, samt beslut om planuppdrag för detaljplan Vårby udde, etapp 1 i Vårby, återremitteras för omarbetning så att boverkets riktlinjer på friyta för förskola och skola uppfylls.

Bakgrund

Vi ser positivt på att omvandla Vårby udde till en levande stadsdel med bostäder, men ser tyvärr brister inom hållbarhetsprogrammet samt för barns friytor.

Skolor och förskolor

Tre faktorer bör särskilt beaktas i planärenden som berör förskolor och skolor:

1. Behovet av förskole- och skolplatser och hur det tillgodoses
2. Utformningen av förskolor och skolor
3. Innehåll och kvalitet i Barnkonsekvensanalysen

De beslutade "Tematiska strategierna" ska vara en referenspunkt, liksom underlag från statliga myndigheter som Skolverket, Boverket m.fl.

1. Behovet av till exempel förskoleplatser bedöms uppgå till 400 när området är fullt utbyggt enligt planprogrammet (2000 bostäder). Behovet tillgodoses genom 4 förskolor med vardera 5 avdelningar, dvs med 20 barn per avdelning. Det är bra att förskolorna byggs för att klara en maximal beläggning med 20 barn per avdelning (ventilation, golvyta, friyta etc), men behovskalkylen förutsätter en genomsnittlig beläggning med 20 barn per avdelning. Den senaste uppgiften om antal barn per avdelning i kommunens förskolor är 17 barn (SCB mätning i oktober 2017).

I "Tematiska strategier", som antogs av Förskolenämnden i december 2018, anges att förskolor "ska byggas med hänsyn tagen till Skolverkets rekommendationer för barngruppernas storlek samt främja en ekonomisk stabilitet och en organisatorisk flexibilitet." Skolverkets rekommendation innebär att 6-12 barn används som riktmärke för barngrupper i åldrarna 1-3 år och 9-15 barn för åldrarna 4-6 år. Skolverket har också förtydligat: "Med

barngrupp avser Skolverket de barn som är inskrivna på en viss avdelning, dvs den grupp som barnen ingår i under större delen av dagen.”

Den styrande koalitionen har nyligen redovisat ambitionen att minska barngruppernas storlek i Huddinge, särskilt för de mindre barnen. Att planera nya förskolor för en genomsnittlig beläggning på 20 barn per avdelning rimmar illa med såväl nämndens tidigare beslut som koalitionen ambition. En planering i samklang med de politiska riktlinjerna talar snarare för en framtida genomsnittlig beläggning som understiger 15 barn per avdelning. Variationer i beläggningen förekommer både under året och mellan åren, men en beläggning med 20 barn per avdelning bör bara förekomma undantagsvis och under korta perioder. I planprogrammet med 400 platser bör det därför inrymmas minst 27 avdelningar i stället för de planerade 20. Att det finns en målkonflikt mellan kvalitet och kostnad är självklart.

Att göra den avvägningen är politikens kanske viktigaste uppgift. Det saknas dock underlag i planprogrammet för att göra sådana avvägningar.

2. Utevistelse och fysisk rörlighet är av stor betydelse för barns utveckling. Utformningen av förskolegårdarna är därför särskilt viktig. Boverkets rekommendation om 40 kvm friyta per barn kommer inte att uppfyllas ens i nybyggda områden. Desto större betydelse har utformningen av de friytor som kommer till stånd. Av planprogrammet framgår att två av förskolorna ska dela gård med de boende. Konfliktriskerna påtalas i tjänsteutlåtandet som framhåller behovet av fortsatt utredande av frågan.

En möjlighet, som dock inte nämns, är att minska exploateringsgraden så att de inbyggda förskolorna kan göras något mindre. Ett sådant alternativ beskrivs i Miljökonsekvensbeskrivningen (bilaga till planprogrammet), där även andra fördelar med en mindre kompakt exploatering beskrivs.

Till planprogrammet fogas en Barnskonsekvensanalys (BKA) utförd av en konsult. Syftet med en BKA är att samhällsbyggandet i kommunen ska utgå från barnens behov och genomsyra planarbetet i tidiga skeden (allt enligt kommunens Översiktsplan). Analysen ska innehålla såväl barnperspektivet (det vi vuxna vet är bra för barnen) som barnens perspektiv (när vi frågar dem). Den BKA som fogas till planärendet är undermålig och består i allt väsentligt av bilder med enkla iakttagelser i punktform. Dessutom innehåller den mer allmänna synpunkter från boende i Vårby gård och Myrstuguberget som är av mindre relevans för den planerade utvecklingen av Spendrupsområdet. En seriös analys av barnperspektivet saknas.

Hållbarhet

Skrivningarna i Planprogrammet kring hållbarhet är i och för sig trevligt formulerade, men långt ifrån så tydliga som vi förväntar oss av ett projekt av den här kalibern. Vid planering av ett nytt område måste klimatpåverkan, såväl under byggnation som nyttjandetid, stå i fokus. Ett minsta acceptabelt mål är att området är klimatneutralt; helst bör det vara klimatpositivt genom att t.ex. träbyggnader binder kol under lång tid. Därtill bör så klart frågan om klimatanpassning få stor plats - även om Parisavtalets gräns på maximalt två graders uppvärmning uppnås så kommer framtidens klimat att vara starkt förändrat jämfört med dagens.

Cykelstråket

Cykelstråket bör inte ligga utmed motorvägen med dess luftföroreningar som planen föreslår, utan hellre till exempel gå vid Vårby Allé.

Miljöpartiet de gröna

Anders Lönroth